5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXII. — N-rul 303

6 PAGINI

I C G B

LUNI 3 NOEMBRIE 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— | 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp 7 Bani
Idem pag. IV „ 40
In. erţii şi reclame 3,50 linia
Anunţuri cu informaţiuni mortuare după mărime dela 60–150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11, Brezoianu, 11

Conflictul sângeros dela graniţa greco-bulgară

— GRECII AR FI OCUPAT DOUA SATE BULGARE —

Bucureşti, 2 Noembrie.

CAUZA NOASTRA

Nimenea nu se poate încumeta încă a rosti un pronostic asupra soarteĭ războaelor deslănţuite. Dar tot mai mult pare a prinde teren credinţa că mai de grabă se va ajunge la o extenuare a tuturor combatanţilor, de cât la un triumf hotărîtor şi definitiv al unora asupra altora.

Oricum, o astfel de eventualitate trebuie ţinută în seamă şi ea, trebue să se socotească şi cu o asemenea putinţă, şi să se chibzuiască atitudinea ce pentru acest caz ar fi să se impună neutralilor.

S'a zis şi s'a repetat destule ori că marele avantaj al politicei de neutralitate, în împrejurările de astăzi mai ales ar fi tocmai acesta că, la momentul hotărîtor, când toate Puterile în luptă s'ar găsi sleite de puteri, neutralii cu forţele lor intacte şi-ar putea cu atât mai uşor impune aspiraţiile şi revindecările. Raţionamentul e în adevăr cât se poate de logic; dar premisa este, din nenoorcire, departe de a fi atât de sigură, încât cineva să se poată lăsa în nădejdea ei. O întorsătură care ar asigura uneia din părţile în războire victoria, şi care în acelaş timp ar găsi pe neutrali în atitudine de nehotărîre, i-ar aduce pe aceştia într'o situaţie cam puţin prielnică.

Socotind deci cu toate posibilităţile, neutralii trebue din vreme să caute a se înţelege între dânşii, lucru care n'ar putea să fie greu din cale afară, având în vedere chiar faptul acestuĭ început de identitate de atitudine. — Se si afirmă că o astfel de acţiune ar fi în curs. — şi cu adevărat tot ce ar fi de dorit, ar fi ca ea să reuşească.

Paralelismul politiceĭ noastre cu acea a Italieĭ n'are să mai sufere îndoială. Dar atâta n'are să fie de ajuns; ci sub egida acesteĭ mari puteri va trebui să se stabilească o bună înţelegere în statele acestea ce mai staŭ încă în espectativă pentru ca o eventuală intrare în acţiune şi a lor să le poată asigura *tuturora* roadele dorite.

Nu însemnează că noi n'am putea să intrăm în acţiune, chiar continuând Italia să-şi păstreze atitudinea de neutralitate. Italieĭ într'adevăr, poate să-ĭ dea mâna să persiste în chip îndeplinit într'o asemenea atitudine; în tot cazul însă, ea are să fie simpatică şi de ajutor cauzeĭ noastre.

Iar această cauză a noastră, după curentul puternic al întregeĭ opinii publice luminate a ţăreĭ pretinde tot mai imperios şi mai urgent, o hotărîre eroică.

REPORTAJ POLITIC

Situaţiunea externă
Chestiuni interne

SERBIA SE ADRESEAZA ROMANIEI

(Din ediţia de eri dimineaţă pentru Capitală)

Cititorii îşi reamintesc, că acum câteva zile anunţam o acţiune diplomatică în Balcani întreprinsă de Puterile Triplei Înţelegeri, pentru a se preciza starea raporturilor între Statele balcanice. Astăzi pot da amănunte mai ample—fireşte evitând pe acelea care ar putea periclita prin destăinuirea lor rezultatul ce se urmăreşte.

Când d. de Giers, fostul ambasador al Rusiei la Constantinopol, a fost la Bucureşti, a căutat să afle care este părerea guvernului român cu privire la o înţelegere amicală între Grecia. Serbia, Romania şi Bulgaria, pe baza unor concesiuni reciproce şi în cazul eventual, pe baza uneĭ acţiuni militare comune.

După informaţiile noastre, guvernul român a răspuns că România a văzut în tot deauna cu ochi buni o asemenea înţelegere şi că, este exclus ca din partea Românieĭ să se ivească dificultăţi în cazul când înţelegerea s'ar fi stabilit între Bulgaria şi Serbia şi Bulgaria şi Grecia.

România însă n'a dat mandat nimănui, ca să trateze în numele eĭ cu Bulgaria şi nici direct nu crede că trebue să deschidă acum vre-o discuţiune.

Se consideră în lumea noastră politică oficială, că dificultatea mare a uneĭ înţelegeri în Balcani nu se prezintă din partea Românieĭ.

Dacă Rusia cu autoritatea eĭ morală asupra Bulgarieĭ, va putea stabili o înţelegere între vecinul nostru şi Serbia şi Grecia unde sunt dificultăţile cele mari, într-un cât realizarea idealului naţional al Bulgarieĭ depinde de însemnate concesiuni teritoriale ce trebue să i le facă Grecia şi Serbia,—înţelegerea româno-bulgară va fi uşor de realizat în urmă. Din contră, chiar dacă ar surveni o înţelegere între Bulgaria şi Romăna, aceasta ar fi inutilă în vederea scopului urmărit, întrucât Bulgaria rămânând în conflict cu Serbia şi cu Grecia şi atacând pe una din aceste două Puteri, indirect ne-ar ataca pe noi, cari în cazul uneĭ acţiuni militare am fi aliaţii Serbieĭ şi implicit aĭ Greciei.

Ţinându-se seama de aceste consideraţiuni — spun susţinătorii acesteĭ teorii—calea cea mai bună de urmat este: Tripla Înţelegere să stabilcască acordul între Bulgaria şi Serbia şi Grecia şi pe urmă România nu va face nici o dificultate.

Este însă adevărat că nu toată lumea politică românească împărtăşeşte acest mod de procedare. Astfel, se crede în anumite cercuri politice, în curent şi cu acţiunea guvernului şi cu situaţia diplomatică şi raporturile din Balcani, că România ar trebui să-şi lămurească poziţiunea şi să se declare făţiş de partea Triplei Înţelegeri, pentru că interesul nostru e ca Tripla Înţelegere să iasă victorioasă.

Odată această atitudine lămurită. cred acele cercuri că în concordanţă cu Tripla Înţelegere trebue să se înceapă tratativele pentru înţelegerea balcanică, în totalitatea eĭ, adică implicit înţelegerea româno-bulgară, pentru că punându-se astfel chestiunea, nu se mai poate tărăgăni şi Bulgaria va fi pusă în poziţiune ca, cunoscând dela început toate elementele înţelegereĭ, să dea un răspuns definitiv şi fără tergiversări.

Un lucru însă pare că este în gândul tuturor : să se încerce să se obţie din partea Bulgarieĭ. în schimbul eventualelor concesiuni, nu numaĭ o neutralitate binevoitoare, dar, dacă se poate, şi o acţiune militară în folosul Triplei Înţelegeri.

*

Fapt este că în ultimul timp Puterile Triplei-Înţelegeri aŭ început o activă acţiune diplomatică pentru stabilirea înţelegereĭ între Bulgaria şi Serbia şi Grecia. In primul moment, primul demers făcut de Rusia, nu a dat un rezultat de natură a produce un mare optimism. Se pare că pretenţiunile Bulgarieĭ eraŭ de aşa natură încât, a şi întărit la unii bănuiala că Bulgaria nu are de fel intenţiunea de a ajunge la o înţelegere. Pe de altă parte, Serbia şi Grecia păreaŭ cu totul refractare la ideea uneĭ cesiuni.

Un fapt nou însă s'a ivit peziua de ieri, care a redeşteptat oarecum optimismul.

Faptul nou este următorul :

Ministrul Serbieĭ la Bucureşti, d. Risticĭ, în numele guvernului sârb, a întrebat guvernul român cum ar considera o cesiune teritorială făcută Bulgarieĭ din partea Serbieĭ

După informaţiile noastre, guvernul român a răspuns că România nu poate privi decât cu ochiĭ ceĭ mai buni o înţelegere amicală între statele balcanice, că România şi-a manifestat mai de mult această dorinţă de a vedea stabilindu-se acordul între statele balcanice şi că n'a încetat de a sfătui în acest scop.

Fireşte nu trebue să exagerăm optimismul ce cu drept cuvânt l'a deşteptat demersul Serbieĭ.

GENERALISIMUL JOFFRE CU STATUL SAU MAJOR, URMARIND DESFAŞURAREA UNEI LUPTE

Lupte crâncene pe frontul oriental

- Germanii continuă să fie respinşi.-Ruşii au ocupat Krosno.-Austriacii bat în retragere -

PETROGRAD, 31. — Statmajorul generalisimului comunică :

In Prusia de Est luptele continuă în regiunea Stalupönen şi pentru posesiunea eşirilor lanţului oriental al lacurilor Mazurieĭ. Lupta în regiunea Soldau durează.

S'a revelat ofensiva germanilor în direcţiunea Thorne, pe ambele ţărmuri ale Vistuleĭ, pe Rypin, Vloclawsk şi mai la vest. De altfel este stabilit că inamicul a atras aci o parte din trupele de la Lyck.

In regiunea de la Czentochowa germanii se mişcă treptat spre graniţă.

In Galiţia, ofensiva noastră pe Dunaietz n'a aflat nicĭ o împotrivire ocupând Krosno ; am cauzat grave perderi ariergardeĭ austriace.

In regiunea Sanok-Turka unde am luat cu asalt mai ales o poziţiune inamică bine întărită pe la orele 11 dimineaţa, la 29 Octombrie, austriacii au început retragerea.

In Carpaţi, pe calea de la Nadvorna la Marmarosziget, lângă Pasieczna am învins pe sokoliĭ inamicĭ. (Westnik).

*

BERLIN, 31 (Comunicatul cartierului general cu data de 31 Octombrie).

La graniţa Prusieĭ răsăritene, lângă şi la Sud de Eydtkuhnen, la Est de sectorul lacurilor, s'au desfăşurat noĭ lupte; rezultatul nu a sosit încă. (Wolffbureau).

*

Londra, 31. — (Oficial). — Cartierul general rus anunţă că trupele ruse se apropie de lacurile mazuriene la Goldap Mlava şi Soldau. Intre 23 Oct. şi 5 Nov. (st. n.) s'aŭ luat dela inamic 4 obuziere, mai mult de 100 de tunuri şi mitraliere, mari cantităţi de muniţiuni şi 22.000 prizonieri cu 323 de ofiţeri. (A. R.)

Austriacii confirmă înaintarea ruşilor

VIENA, 31. — Comunicatul oficial cu data de 31 Oct. la prânz :

Nimic însemnat nu s'a întâmplat eri pe frontul armatelor noastre de la Nord. Inamicul a intrat în Tarnow, Jaslo şi Krosno. (Corr. Bureau).

Harta în 8 culori a ţărilor din basinul măreĭ Negre (România, Rusia cu Crimea şi Caucazul, Turcia de Asia cu Armenia, Turcia de Europa şi Bulagria) a apărut azi în „Universul Literar". Foarte interesantă şi de mare actualitate.

Numaĭ 5 banĭ !

LUPTELE din Belgia şi Franţa

Comunicat oficial german

Berlin, 31. — *Comunicat al marelui cartier general : cu data de 31 Oct. :*

Pe sectorul Yser, lângă Nieuport, marinariĭ noştri aŭ cauzat serioase perderi inamicului. Aŭ fost făcuţi 700 de prizonieri francezi. In zilele atacurilor progresive de lângă Ypres şi altele aŭ fost făcuţi prizonieri 1400 de oameni. Atacurile violente franceze la V şi E de Soissons aŭ fost respinse cu perderi simţitoare pentru francezi. (Wolffbureau).

Apărarea oraşului Ypres

— Comunicat oficial englez —

Londra, 31. — **(Oficial). — Lordul Kitchener anunţă : Luptele din zilele din urmă s'aŭ caracterizat prin viguroase atacurĭ din partea infanterieĭ germane cu violente canonade, urmate de contraatacurĭ tot aşa de straşnice din partea englezilor. Aceştia aŭ avut perderĭ serioase, dar inamicul a încercat mult mai marĭ. La 26 Oct. englezii aŭ luat 6 tunurĭ şi mai mult de 100 de prizonieri. Centrul luptelor s'a aflat la Ypres, şi apărarea acestuĭ oraş va fi unul din epizoadele cele mai însemnate din analele armateĭ engleze. Această poziţiune, contra căreia valurĭ succesive de infanterie inamică aŭ venit să se sfarme în zadar, a fost ţinută 3 săptămâni subt o ploaie neîncetată de obuze. (A. R.)**

Roma, 30 (sosită 31.) — **De trei zile luptele au fost reluate cât se poate de crâncene la nord de Ypres.**

Noui forţe germane au sosit pe frontul de luptă. Cu toate acestea aliaţii au reuşit să respingă toate asalturile lor. Lupta continuă. (A. T. I.)

Conflictul sângeros dela graniţa greco-bulgară

— Grecii ar fi ocupat două sate bulgare —

Sofia, 31. — **Impuşcăturile semnalate la graniţa greacă aŭ durat 4 zile şi nu s'aŭ oprit decât alaltăeri seară. Bulgariĭ surprinşi de atacul neaşteptat grec aŭ perdut 5 morţi şi 9 răniţi ; perderile grece nu se cunosc. Grecii aŭ atacat pe neaşteptate cu forţe relativ considerabile dispuse dealungul graniteĭ. Agresiunea lor n'a fost oprită decât graţie bravureĭ gvarzilor de frontieră şi miliţienilor chemaţi de urgenţă. Grecii aŭ tras mai întâĭ asupra ţăranilor paşnici cari se duceau la pământurile lor din vecinătatea linieĭ de frontieră. Această procedare grecească provoacă o vie indignare.**

Circulă svonul că grecii în ultimul moment ar fi ocupat două sate bulgare. (Agenţia bulgară).

Vice-amiralul Grigorovici
ministrul de marină rus.

Simpatii şi sentimente naţionale în Italia şi România

ROMA, 30 (sosită 31). — Se telegrafiază din Paris : Ziarul „Gaulois" vorbind de ultimele manifestări ale opiniuneĭ publice italiene şi române, scrie : Atât Italia cât şi România sunt înţelepte ; ele îşi cunosc bine interesele, iar guvernele lor nu vor pune la cale nicĭ o acţiune care ar putea să loveas ă în sentimentele şi simpatiile naţionale ale acestor două popoare. De altfel, evoluarea acestor sentimente se împlineşte cu o logică perfectă. (A. T. I.)

RAZBOIUL RUSO-TURC

— Desfăşurarea luptelor în Caucaz —

După un comunicat al cartierului general otoman

CONSTANTINOPOL, 31. — Agenţia otomană transmite comunicatul următor al cartierului general, relatând fapte de războĭ de la granţa de Est şi carĭ pentru motive strategice n'aŭ putut fi încă comunicate :

Ruşiĭ aŭ voit să repete la graniţa de uscat atacul prin surprindere ce aŭ încercat în contra flotei noastre. Eĭ aŭ trecut fără declaraţiune de războĭ la 19 Oct. în 5 coloane graniţa Caucazului. E neîndoios că executarea acesteĭ mişcări nu se putea opera de cât printr'o lungă pregătire prealabilă. In ciuda acestor preparative şi acestuĭ atac inamic, trupele de graniţă aŭ executat cu multă bravură şi îndemânare ordinele date, mai întâiŭ dând inamicului puternice lovituri, apoĭ s'au retras încet cauzând ruşilor numeroase perderi. Cu chipul acesta câştigând timp, aŭ asigurat trupele noastre de la spate de a-şi lua poziţiunea necesară.

Faţă de rezistenţa continuă a trupelor noastre înaintate, inamicul strângându-şi toate forţele a putut numaĭ după 4 zile de la trecerea graniţeĭ să se apropie de Kolbaşi şi de Koprikioi. Un atac al cavalerieĭ cazace la Koprikioi a fost respins de o divizie a noastră de cavalerie.

La 23 şi 24 Oct. inamicul a oprit mişcările sale şi a început să sape şanţurĭ. Trupele noastre sosite în interval au oprit înaintarea inamicului iar infanteria noastră a luat dispoziţiile trebuincioase pentru asalt.

La 25 Oct. trupele noastre au trecut, la ofensivă iar inamicul a început a rezista pe poziţia întărită ce-şi pregătise la Vest de Kopriokeoi.

Ofensiva noastră a urmat la 26 Oct. după prânz. In această zi vitezele noastre trupe au intrat în tranşeele inamice şi i-au ocupat poziţiunile, carĭ erau apărate de 4 regimente de infanterie, unul de artilerie şi o divizie de cavalerie. Inamicul retrăgându-se de aci a ocupat o altă poziţiune mai întărită în jur de Koeprikioi unde a început a primi întăriri.

La 27 Oct. aveam înaintea noastră o divizie rusă şi întreg corpul I al Caucazului. Frontul inamic se întindea pe o lungime de 15 km. de la fluviul Arax, de la Sud până la muntiĭ de Nord. Inamicul avea fortificaţiuni pe toată întinderea acestor poziţiuni. Dispunea la spatele aripeĭ lui stângă de puternice rezerve.

La 28 Oct. armata noastră a luat dispoziţiunile necesare spre a trece la ofensivă, si a început la 29 Oct. asaltul general. După o bătălie sângeroasă, trupele noastre pe la prânz aŭ luat cu baioneta Koprikioi, care forma un punct de reazăm al inamicului. La căderea nopţii, trei pătrimi din poziţiunile inamicului eraŭ ocupate de trupele noastre. Noaptea, a fost luată de aseme nea printr'un atac cu baioneta colina de la cota 1905 la Est de Koprikioi, ultimul punct de sprijin al inamicului. La 30 victoria deveni definitivă: toate poziţiunile inamicului fură luate, un corp întreg de armată rusă fiind bătut, a luat fuga. Indrăzneaţa şi neobosita noastră armată a urmărit pe inamic.

In urma acesteĭ înfrângeri, a grosului armateĭ inamice, e neîndoios că şi slabele forţe inamice oprite în faţa Tortumului şi Karaklissei vor fi şi ele alungate. Cu toate aceste lupte carĭ aŭ durat cinci zile pe terenurĭ muntoase, moralul trupelor noastre este excelent. Starea numeroşilor prizonieri şi dezertori, al căror număr nu poate fi socotit, probează cât de sdruncinat este moralul inamicului. (Corr. Bureau).

Apărarea Smyrnei

CONSTANTINOPOL, 31. — Comandantul militar al Smyrneĭ a publicat o proclamaţiune în care spune că autoritatea militară a luat toate măsurile pentru a apăra Smyrna pe uscat şi pe mare. Proclamaţiunea enumeră apoĭ pe larg datoriile populaţiunii în caz de bombardare. (Corr. Bureau).

Proclamarea războiului în Turcia

CONSTANTINOPOL, 31. — Publicarea proclamăriĭ războiului de către ziarele de dimineaţă a fost primită de toate clasele populaţiuniĭ din Stambul cu o vie bucurie. Numeroase prăvălii, toate vasele cu pânze şi casele turceşti sunt pavoazate. (Corr. Bureau).

Succesele armatei turceşti

CONSTANTINOPOL, 31.— Ştirile despre succesele armateĭ lor graniţa Caucazului sunt primite aci cu o vie bucurie. (Corr. Bureau).

Torpiloare turceşti la Sulina

PETROGRAD, 31. (Oficial). — Pe marea Neagră, la Sulina, au fost zărite torpiloare turceşti. (Westnik).

Vase turceşti scufundate

Constantinopol, 31. — **Comunicatul cartierului general zice : Lipseşte orice ştire despre vasele-transporturĭ turce : „Bezmialem", „Bachriachmer" şi „Midhatpaşa", plecate din Constantinopol acum 8 zile. Cum aceste vase la bombardarea Zunguldakului se aflau în acea regiune, probabil că aŭ fost atacate de flota rusă şi scufundate. (Corr. Bureau).**

Politica externă a Bulgarieĭ

Declaraţiile primului ministru Radoslavoff

— Relaţiile cu Turcia, Grecia, România şi Serbia.—Bulgaria nu va eşi din neutralitate —

SOFIA, 31. — Primul-ministru Radoslavoff a făcut astăzi în faţa majorităţeĭ Camereĭ, timp de două ore, o expunere a politiceĭ externe, comunicând în rezumat următoarele :

La începerea războiului ambele grupări de Puteri aŭ încercat să atragă Bulgaria în foc. Interesele Bulgarieĭ aŭ cerut însă să nu intervenim fără folos în acest războiŭ, a cărui durată şi ale cărui urmări nu vot fi prevăzute. Străini de orice aventură am hotărât să păstrăm o strictă şi loală neutralitate, cu atât mai mult cu cât poporul voia pace. Evenimentele s'aŭ precipitat. Astăzi nicĭ o Putere nu cere intrarea noastră în acţiune, ci numaĭ mentinerea neutralităţii. Puterile se întrec în promisiuni de compensaţii în dorinţa de a şi asigura neutralitatea noastră. Poporul bulgar poate fi mulţumit cu politica noastră, care nu pierde fireşte din ochi triumful cauzeĭ bulgare.

*

Primul ministru si-a exprimat apoĭ regretul că s'aŭ găsit bulgarĭ, carĭ numaĭ pentru cuvântul că sunt opoziţionişti şi vor să creeze dificultăţi guvernului, aŭ mers mai departe chiar de cât si-aŭ permis Puteri interesate. Radoslavoff a relevat că s'aŭ găsit bulgarĭ carĭ să meargă până acolo, în cât să organizeze o campanie în presa rusă uitând că prin aceasta fac mai mult răŭ Patrieĭ de cât guvernului.

*

In ce priveşte Turcia—a continuat Radoslavoff—nu mai avem nicĭ o pretenţie. Ne-am bătut cu ea, am umplut Tracia cu morminte şi cu asta s'a sfârşit.

Grecia caută să evite războiul şi să-şi menţie poziţiunea. Se naşte însă întrebarea dacă va reuşi.

România continuă să facă tot ce-i stă în putinţă pentru a evita războiul. Până acum România nu şi-a precizat punctul eĭ de vedere şi e probabil că nicĭ nu o va face în mod categoric, până când nu va vedea cui surâde norocul războiului.

*

In ce priveşte Serbia, Radoslavoff n'a tăinuit că aceasta a sondat pe cale indirectă eventualitatea uneĭ înţelegeri, dar că guvernul bulgar n'a răspuns acestor încercări.

*

Primul ministru a declarat că guvernul nu va eşi din neutralitate. Cred — a încheiat el — că, cu ajutorul parlamentului şi acţiunei bulgare, vom recâştiga în curând ceea ce au pierdut nesocotiţii în uşurinţa lor condamnabilă.

Deputaţii au primit cu aplauze entuaziaste declaraţiile primului ministru.

B.